

האומר פרק ששי גימין

עין משפט נר מצוה

נא א מיי פ"ח מהל' ומיה
הלוי' (ויפיל' ע"פ טעם טע"ב)
סנג עשין פג טע"ע חו"מ
ס"י רג טע"ח :
גב ג מיי טס סנג טס
טושי' חו"מ ט"י רג
סעי' א:
גב ג מיי טס הלני' סנג
טס טע"ע חו"מ ט"י רג
סעי' ד:
גד ד מיי טס הלני' טע"ע
טס טע"י ו וסי' גכ טע"י
כ:
גה ה מיי טס פ"ח הל' ח
סנג עשין פג טע"ע
חו"מ ט"י רג טע"י ג:
גו ו מיי פ"ג טע"ע גרושין
הל' יג סנג עשין ג
טע"ע טע"י טע"ע קמח טע"י
ט:
גז ז טע"ע טס:
גח ז מיי טס [הל' ד]
והלני' סנג טס
טע"ע טס וסי' ק טע"י ג:
גכ ט מיי טס סנג טס
טע"ע טע"י טע"ע קמח טע"י
טע"י ח:
ג י מיי טס הלני' טע"ע
טס טע"י ז:
גכ ט מיי טס פ"ע הל' ג
סנג טס טע"ע טס
טע"י לא וסי' כו:

דמי חמרא לא קאמר. וא"ת כי אמר נמי דמי חמרא הוא דבר
שלא נא לעולם כדאמרינן צפרק האומר משקלי (ערוך דף כ):
גבי דמי שור זה עלי עולה ומוקי לה כזאמר לכשיצואו דמיו יקשו
ופריך והא איז אדם מקדיש דבר שלא נא לעולם וי"ל דהתם משום

דרא רבי אבינא לסיילתיה. יטעון רבי אבינא סלו על כתיפו למונותו
להואלת הדרכ וינן לו אלז רב הונא רבו כי על פיו ושמועויו זכה
במתנה בלא קנין: דאמר ר"ה. צפרק מי שאלחו (לקמן דף עב): גיעו.
דשכיב מרע: כמתנסו רו'. ומניה ילפינן אן נמי דמה גיטו אע"ג

דרא רבי אבינא לסיילתיה ואול לגבי דרב
הונא רביה ^בדאמר רב הונא גיטו כמתנתו
מה מתנתו אם עמד חוזר אף גיטו אם עמד
חוזר ומה גיטו אע"ג דלא פריש כיון דאמר
כתבו אע"ג דלא אמר תנו אף מתנתו
כיון דאמר תנו אע"ג דלא קנו מיניה
מתקין לה רבי אבא אי מה מתנה בישנה
לאחר מיתה אף גט ישנו לאחר מיתה
הכי השתא בשלמא מתנה איתה לאחר
מיתה אלא גט לאחר מיתה מי איכא אלא
רבי אבא הכי קא קשיא ליה מתנת שכיב
מרע במקצת היא ^גומתנת שכיב במקצת
בעיא קנין מכלל דרב הונא סבר לא בעיא
קנין והוא קי"ל דבעיא קנין שאני הכא
דמצוה מחמת מיתה הוא מכלל דר' אבא
סבר מצוה מחמת מיתה בעיא קנין והא
קשיא ליה חמרא לא קאמר דמי חמרא לא
קאמר מחמרא קאמר ואידך מחמרא כדי
לייפות את כחו שלחו מתם ^המחמרא כדי
לייפות את כחו: ^ומתני' ומי שיהיה מושלך
לבור ואמר כל השומע את קולו יכתוב גט
לאשתו הרי אלו יכתבו ויתנו: ^זג' וליחוש
שמא שד הוא א"ר יהודה כשראו לו דמות
אדם אינהו נמי אידמוייו אידמו דחזו ליה
בבואה אינהו נמי אית להו בבואה ידחזו ליה
^חבבואה דבבואה ודלמא אינהו נמי אית
להו א"ר חנינא לימדני יונתן ^טבני בבואה
אית להו בבואה דבבואה לית להו ודלמא
צרה היא תנא דבי רבי ישמעאל חבשעת
הסכנה כותבין ונותנין אע"פ שאין מכירין:
^ימתני' ^{יא}הבריאי שאמר כתבו גט לאשתי
רצה לשחק בה מעשה בברייא אחד שאמר
כתבו גט לאשתי ועלה לראש הגג ונפל
ומת אמר רשב"ג אם מעצמו נפל הרי זה
גט אם הרוח דחתו אינו גט: ^{יב}מעשה
לסתור חסוריי מיהסרא והכי קתני אם ^{יג}הוביח
סופו על תחילתו הרי זה גט ומעשה נמי
בברייא שאמר כתבו גט לאשתי ועלה
לראש הגג ונפל ומת ואמר רשב"ג אם
מעצמו נפל הרי זה גט אם הרוח דחתו
אינו גט ההוא גברא דעל לבי בנישתא
אשכח מקרי ינוקא ובריה דיתבי ויתבי איניש
אחרינא גבייהו אמר להו בי תרי מונייכו
נכתבו גיטא לדביתוהו לטופ שכיב מקרי ינוקא
מי משווי איניש ברא שליחא במקום אבא או
לא רב נחמן אמר לא משווי איניש ברא
שליחא במקום אבא רוב ^{יד}פפי אמר משווי
איניש ברא שליחא במקום אבא אמר ^{טו}רבא
היילבת' משווי איניש ברא שליח' במקום אבא:
^{טז}מתני' ^{יז}אמר לשנים תנו גט לאשתי

ללא פריש תנו נותנין כדתנן במתניתין
ביואל צוקור ובמוקין אף מתנתו
כו: (לאחר מיתא מי איכא. לאחר
שמת מי מוגרסה ובשעת מיתא
הזוקקה ליבס ולהא מילתא היכי
נדמינהו: אלא ר' אבה. ללא הכי
אתקין אלא הא קשיא ליה דר' וירא
דלאמר קנה רבי אבינא להא מתנה
דגוינא: ^אמתנא. ששייר לעלמו
שלא נתן כל נכסיו וצעי קנין דהכי
קיי"ל ^בצ"צ צפרק מי שמת (דף
קמח): דכיון ששייר לגרמיה מרדי
אינו כמצוה מחמת מיתה הואיל
וחס על פרנסת עלמו והרי הוא
כמתנת בריות: ופרישין מכלל דרב
הונא סבר דלא נצי קנין: דמלוא
מחמת מיתא הוא. שהיה יודע
שהוא צוקור אינו חורר: הכי קשיא
ליה. היכי נתני? חמרא לא אמר.
הכו ליה חמרא בצרכיה מלוא זוי:
דמי חמרא לא קאמר. הכו ליה
ארבע מאה זוי מדמי חמרא דנימא
לזבוי חמרא ומיבד ליה: מחמרא
קאמר. זוי מחמרא קאמר דיתבו
ליה וכי עושין מעות מיין: כדי
לייפוט אס כחו. לך לא פירש לא
זו ולא זו כדי לייפוט את כחו שהיא
לו כל היין שלו אחריות שאם אמר
תנו לו יין אס חמרינן לו היין מאה
חמרינן היו הירשין אומרים לו שלך
חמרינן ואי אמר דמי חמרא ומכרו
מננו קמ' ואצדו המעות אומרים לו
אצדו מעותין הלך אמר מחמרא
דמשמע יין ודמיו שהכל אחריות לו:
מתני' כל השומע קולו. ופירש
שמו ושם ערו: ^בג' אידמוי אידמו.
פעימי שפשוין לעלם דדמות אלס:
צבואה. כל רזה היא. שמתכונת
היא לקלקלה שנתש בגט זה ותאסר
על צעלה: ^גצטעס הסנה. כגון
זה שמסוכן למות ואס לא עכשו
אימתי: שאין מכירין. אס זהו
שפירש שמו: ^דמתני' רזה לשחק
בה. הואיל ולא אמר תנו: אס
מעצמו נפל הרי זה גט. דדעהו
מתחילה היתה לך וסופו הוסיף והוה
ליה כמפריש' ומסוקי' ^הג' מעשה
לספור. רישא תנא לא אמר כלום
ואח"כ נתן חילוק בין מעצמו נפל
מעשה היתור. הוה סמך
רישא רזה לשחק בה ולא תנא
חילוק צדק (שם). אמר
לשנים תנו גט לאשתי.
ולא נתן להם גט שאין עדים
ואע"פ שלא אמר להם אס
עפעם משוויי הרי זה גט
יקטו ותנו ולא יאמרו לטופר
ויכחו כדמסקין לקמן (דע"ר
ש"ס).

פסקי רי"ד

ובתורמת מעשר של דמאי.
גיבא יוצא בקולר הוה כי
צנפיק אבר לחו [תבין ד] מאה
זוז לרבי אבנא מחמרא דנהר
פקוד א"ר יודא דרא ר' אבינא
לסיילתיה וליולי לגביה דרב
הונא ובייב פ"י ישימ מונותו
בסלו וילך אצל רב הונא רבו
והוא יקיים מתנתו אע"פ
שהיתה בבכור בעלמא בלא
קנין דאמר רב הונא גיטו
כמתנתו מה מתנתו אם עמד
חוזר אף גיטו אם עמד חוזר
פ"י שכיב מרע שנתן גט
לאשתו סתם אע"פ שלא אמר
אם מתי אלא הבריא ועמד
מתוולד חוזר בו וגיטו בטל
דאן סהדי דלא יתיב לה גיטא
אלא מחמת פחד מיתה ושלא
תהא זקוקה ליבס כדאמר'
במתנתו שאם עמד חוזר בו
הכי נמי אמרי' בגיטו: ומה
גיטו אע"פ דלא פריש כיון
דאמר כתבו אע"פ דלא אמר
תנו אף מתנתו כיון דאמר תנו
אע"פ דלא קנו מיניה. פ"י
מצוה ביש"מ שלכ דבריו
ככתובין וכמסורין דמו אבל
ביוצא בקולר אל מצוה גבי'
מתנה דן גבי' גיטו תנן דסגי
ליה באומר כתובו ומהקישא
דרב הונא דמקיש להו ליפ'
דכל מרדי דבגט כשר במתבו
בלחוד במתנה נמי כשר בתנו
בלחוד אע"פ דלא קנו מיניה
ואע"פ יקרי' מתנת ש"מ
במקצת בעיא קנין היא הרי
כמצוה מחמת מיתה דאפילו
במקצת לא בעי קנין. מתני'
מי שיהיה מושלך בכור ואמר
כל השומע קולו יכתוב גט
לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו
הבריאי שאמר כתבו גט
לאשתי רצה לשחק בה
ומעשה בברייא אחד שאמר
כתבו גט לאשתי ועלה לראש הגג
ונפל ומת ואמר רשב"ג אם
מעצמו נפל הרי זה גט ואם
הרוח דחתו אינו גט. פ"י היה
מושלך בכור שאין אדם יכול
לראותו ולהכירו מי הוא ואמר
אני פלוני גט פלוני כל השומע
קולי יכתוב גט לאשתי הרי
אלו יכתבו ויתנו אע"פ שלא
יראוהו: ודלמא שד הוא אי
נמי צרה הוה ונתכוונה
לקלקלה ואסיקנא תנא דבי ר'

שמוע קולו:
וי"חיוש שמא שד הוא. דוקא
צנור או אומו שעומד
על ראש הים' ^אוראהו צפרק צבאל
דיצמות (דף קכג). ^בואסור לחדס
שימן שלום לחצירו' צודה דצמילה
(דף ג). ענין עינדלו דיהושע שראה
אומו ומרצו שופה צידו כל כי האי
גוונא חיישינן שמא שד הוא אצל
צעיר מותר ליתן שלום ^גלא צנור
ומכיו צלילה או לעדים לומר צלילה
כתבו גט לאשתי ולא חיישינן וכן
משמע צירושלמי דפירקין (ה"ה) דמייית
עלה ומשיחין על פי צת קול ומפרש
הוא דמוז צבואה ומפרש דלא
דמינא צצדות אצל צעיר אע"פ
שלא ראה צבואה של אדם ופריך

גיוון הש"ס
תורה ויחושבו בי הבריו
ובבריו. לטון ומכירו אינו
מונן ל דכיון ללא חיישין
צעיר לשד מה צריך להיות
מכירו וכי אן עומין שלום
לחדס שאינו מכירו:

מוסף רש"י

גיטו דשכיב מרע. כמתנתו
מה מתנתו. אמרינן צ"ב
(קמח): אם עמד חוזר אף
גיטו אם עמד חוזר. ואלו
מיבעיא הוה דלאמר את מתי,
דלא לא נתן, אלא אפילו לא
אמר אס מתי אלא יבס לה גט
סתמא אס עמד חוזר,
דמסתמא דאשתא דמייה היב
לא ומה לא מת (לקמן ע"ב).
כל השומע בוי הרי אלו
יכתבו ויתנו. אע"פ דלא
אמר ליה לטופר כמב
(כתובות ע"ב) ומסמך עליה
בכל דבריו שאומר אלי הוא
פלוני גט פלוני (יבמות קכ"ב).
לימדני יונתן בני. צינתם
שם: יונתן שראה שד היה או
קנין ביה (ד"ה ט"ס). הבריא
שאמר כתבו גט לאשתי.
ולא אמר כתבו גט ומה יבס לה,
רצה לשחק בה. שלא
מפריש בו לחת לא גט
לפטורה מינא אס יונתן,
השפלינה צדכסי וזין אלו
נעשין שלוחו לגרסי, דלא לא
אמר נתן, להב נקט צדכ'
דלוי מסוכן קיימא לן הלכה
כרי"ש שזוי דלמיר כותבין
ונותנין (חוה"מ ש"ס). ונפל
ומת. וכבר כתבו ונתנו
העדים גט לאשתו (שם). אם
מעצמו נפל. ודלי מתחלה
היה דעתו לעלות ולפטר והוה
ליה כחול כמסוקי (א"ט).
מעשה היתור. הוה סמך
רישא רזה לשחק בה ולא תנא
חילוק צדק (שם). אמר
לשנים תנו גט לאשתי.
ולא נתן להם גט שאין עדים
ואע"פ שלא אמר להם אס
עפעם משוויי הרי זה גט
יקטו ותנו ולא יאמרו לטופר
ויכחו כדמסקין לקמן (דע"ר
ש"ס).

משהיה דהיה מושלך צנור כו' ומשיני מנזיין הן צצרות נוקן
שמנזיין צצדות:
^{יז}אמר לשנים כתבו ותנו גט בוי ואמרו לסופר וכתב וחתמו הן
הוא' זה מנזי למיבעי צבאומר לשנים תנו בלא כתבו דתנו לשנים
בלאו יאמרו לעדים אחרים לחתום
ולאו בית דין מניניה לזוות על
אחרים אלא עדים שוויניה. ובגמרא(ס'
לזוות לסופר אחר לכתבו או הס עעמס צריינין לכותבו:
לו

הקד העכל למדינת הים:
מתני' אמר לשנים תנו גט
לאשתי אע"פ דלא אמר
כתבו ותנו הרי אלו יחתמו צעלמן
ולא יאמרו לעדים אחרים לחתום
בלאו בית דין מניניה לזוות על
אחרים אלא עדים שוויניה. ובגמרא(ס'
לזוות לסופר אחר לכתבו או הס עעמס צריינין לכותבו:
לו

מוסף תוספות

דאם החמין קצת או או
נאבדו קצת המעות למה הוא
מפסיד הכל. רשב"י.
ב. פירוש לפירושה אע"פ
דאמרין בית דברבינו אי שור
בשורי אי מוכר כל ומת אחי
ואנפ מראהו מת ומראהו
נפול כדאמר בפיקא בתרא
דמתנות התם היינו שניא לפי שכל בית וכל שור עומדין בפני עצמן ומה' מראהו מת תפול אבל שלא זיכה לו בחיות כך
וכך אלא חמרא הרי היין כולו מעורב והאין יאמר לו בפני החמין. י"ן ג'. ורשב"א אומר דבי' הקונטרס עיקר דאדם המנהג
להורין קן חביתו בחביותיו והחמיו מקצתו מצי למפר ליה שלך החמיו כדאמר' ב"ב בדבורות וכו'. מוס' הא"ש (ע"י"ש עה,
ועי' בגמרא' שמיך דעת הטום' מלאות הל"כ' והכינ"ב נגדס). ד. אלאמר דאי אמר כל השומע שייך למפר שליחותיה קעביר. מוס'.
למדין לו. וכן מצינו שאין דרך בייא לעמוד שם לפי שהשדים מניינין אחרים. רשב"א. ופרישין עלה ויחוש שבא שד הרי אן.
1. בליילה. מוס' ימות קצת. ד"ה חמו. אלא מוס' נתקלדין דך מה. מנזי: אפי' ביום. ד. שאם היו שואלין בשנים תנו או בשלשה
כתבו ותנו והיה משיב להם דלא קפיד אכתב הנת, אבל בשנים כתבו ותנו קא מביעיא להו דריקן דאמר כתבו ויתרא, דבשנים בתנו
לחודיה הוי קפידא אחותינהו, דלמא אכתביה נמי קפיד. מוס' הא"ש'.